

Natuurlijk Waterweg-Noord (KNNV)

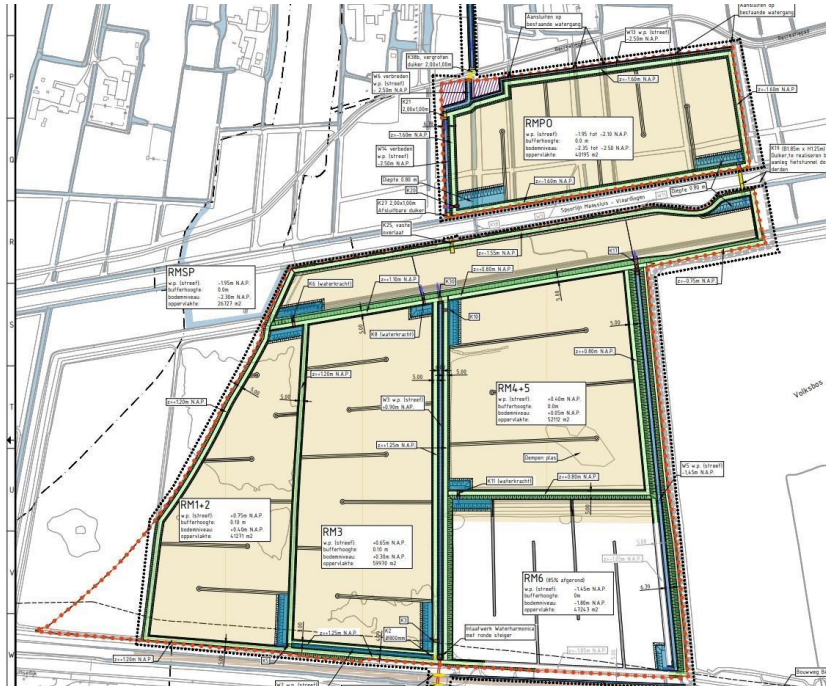
Noordvliet 125, 3142 CL MAASSLUIS
Email: natuurlijkwaterwegnoord@knnv.nl
Website: waterweg-noord.knnv.nl
Facebook: KNNV Waterweg Noord
Instagram: [natuurlijkwaterweg_noord](https://www.instagram.com/natuurlijkwaterweg_noord)



Jaarverslag De Rietputten december 2023.

Nadat in 2021 de ontwikkelingen en verantwoordelijkheden van betrokken overheden in beeld waren gebracht (dossier De Rietputten) berichtte op 9 februari 2023 Henk van Woerden, secretaris natuurbescherming van Natuurlijk Waterweg-Noord (NWN) aan het Hoogheemraadschap van Delfland over de situatie van het gebied “De Rietputten” in Vlaardingen: *In het verleden was dit een heel rijk natuurgebied met hoge biodiversiteit waarin een aantal zeldzame planten voorkwamen. Het was ook het leef en voortplantingsgebied van veel vogels o.a. baardman, keep, blauwborst, roerdomp, rietzanger en rietgors hebben er gebroed. Het Hoogheemraadschap heeft het plan opgevat om in dit natuurgebied een waterharmonica aan te leggen zodat het restwater van de waterzuivering “De Grote Lucht” gerevitaliseerd zou worden. Er zou ook een positief aspect zijn op het terug dringen van de blauwalg in de Krabbenplas. Als NWN zagen we positieve aspecten aan de aanleg van de waterharmonica in dit gebied. Vooral omdat daarmee eindelijk een duidelijke situatie zou ontstaan ten aanzien van het onderhoud van het gebied. Dat is nogal tegengevallen, ondertussen is het moeraskarakter van het gebied verdwenen en het gebied is verdroogd. De natuurwaarde en de biodiversiteit zijn sterk achteruit gegaan.*

Als natuurvereniging maken we ons zorgen over het gebied en zoeken we naar mogelijkheden om de natuurwaarde te herstellen en liefst uit te breiden.



1 Het voorlopige plan van de waterharmonica.

Eind 2022 had het college van Delfland besloten tot het gefaseerd aanleggen in Vlaardingen. Uit het bericht van Delfland van 14 december 2022: *“In dit project zou Delfland extra gezuiverd water van AWZI De Grootte Lucht de Waterharmonica en de Krabbeplass inzetten in het gebied in tijden van droogte. Het extra schoon maken van het water zou gebeuren door nabehandeling met ozon. Omdat bromide dat al in het water zit, daarbij wordt omgezet in bromaat en bromaat recent is aangemerkt als zeer zorgwekkende stof is hiervan afgezien. Op de huidige zuivering is geen ruimte en capaciteit om het water op een andere manier extra schoon te maken. AWZI De Grootte Lucht is aan het einde van zijn levensduur en moet worden vervangen. Als de opvolger van AWZI De Grootte Lucht extra schoon zoet water kan leveren, wordt de Waterharmonica daarvoor verder geschikt gemaakt. De Waterharmonica wordt een mooi en bijzonder groen gebied dat bijdraagt aan een gezonde leefomgeving en de biodiversiteit. Het werk start naar verwachting eind 2024.”*

Op verzoek van de NWN organiseerde Delfland op 5 april 2023 **een eerste bijeenkomst Delfland/ NWN** (deelnemers Elske Dolle, Marco Snijder, Henk van Woerden en Dick Brand) om te spreken over de Rietputten die onderdeel vormen van het project Waterharmonica (WH). Uit het gemaakte verslag:

1. Het contract voor de aanleg van de Waterharmonica is in de zomer van 2021 van de markt gehaald. In het project zou Delfland extra gezuiverd water van
2. afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI) De Grootte Lucht inzetten voor de WH en de Krabbeplass. Het extra schoon maken van het water zou gebeuren door nabehandeling met ozon. Omdat bromide dat al in het water zit, daarbij wordt omgezet in bromaat en er nieuwe normen op komst waren t.a.v. van bromaat is hiervan afgezien.

3. Op de huidige zuivering Groote Lucht is er geen ruimte en capaciteit om het water op een andere manier extra schoon te maken. Daarom wordt er momenteel in overleg met de gemeente Vlaardingen gezocht naar een alternatieve locatie.
4. December 2022 is door de bestuurlijke afstemgroep (BAG) besloten om het project WH weer te starten en gefaseerd aan te leggen.
5. Een reden om het project nu weer op te starten is o.a. dat een deel van de WH fungeert als natuurcompensatie voor de Blankenburgverbinding van RWS. Delfland heeft met RWS afgesproken dat bij oplevering van de Blankenburgverbinding (2024) het deel van de waterharmonica dat geldt als natuurcompensatie gereed is (zie bijlage schetsontwerp: RWS natuurcompensatie is aangegeven met RM0, RM6 (is al gereed) en RMSP}.
6. De komende jaren wil Delfland rietmoerassen en stuwen gaan aanleggen, inclusief het grondwerk. De aansluiting op de nieuwe zuivering en de automatisering van de stuwen gebeurt net voordat er water vanuit de opvolger van de AWZI de Groote Lucht komt.
7. Delfland wil wel zicht hebben op een functionerende WH voordat het verder gaat met het kappen van het populierenbos. Dit betekent dat er zekerheid moet zijn over waar de nieuwe AWZI mag komen. Hierbij is Delfland ook afhankelijk van de besluitvorming bij gemeente Vlaardingen.
8. Bij het besluit om de WH gefaseerd aan te leggen is geen concrete invulling gegeven wat in de overbruggingsperiode (de periode tussen aanleg WH en het moment dat er extra water doorheen komt) met de rietputten wordt gedaan. Er is benoemd dat dit een aandachtspunt is wat nog opgehelderd moet worden. Mogelijke alternatieven voor AWZI zijn om water van elders in de Waterharmonica in te laten.

Onze zorgen worden doorlopen:

1. Na het besluit om het project WH te stoppen zijn de rietputten, op dat moment al gedeeltelijk gedempt, aan hun lot overgelaten. Beheer is alleen uitgevoerd op het kleine gedeelte, ongeveer 10% van de oppervlakte, dat al als waterharmonica is aangelegd. Vanwege het ontbreken van beheer van het waterniveau is zo'n 90 % van de Rietputten verdroogd. RM1+2 zijn al helemaal bebost.
2. Dit verdrogen is slecht voor het riet. Als het waterniveau langer onbeheerd blijft dan pakt dat negatief uit voor het aanwezige waterriet.
3. De huidige situatie laten bestaan totdat zoet water beschikbaar is geen oplossing, het veroorzaakt een verdere teruggang van de biodiversiteit en natuurwaarde en is niet acceptabel.
4. Om verdere verbossing tegen te gaan zal al het bomen opschot, in het hele gebied, verwijderd moeten worden. Ook de braamstruiken zullen moeten worden verwijderd en afgevoerd.
5. Om het gebied levend te houden zal de waterhuishouding moeten worden hersteld inclusief de stuwen en duikers. Dit houdt ook in dat de gedempte plassen zullen moeten worden uitgegraven.

6. De noord-zuid werkweg is aangelegd met vervuilde grond waarin bouwafval en veel plastic. Daarbij stukjes die door vogels gegeten kunnen worden. Dit is niet acceptabel.
7. Beheer van de wandelwegen in de rietputten is ook een aandachtspunt. De wandelwegen gebruiken wij om vogels te kunnen monitoren. Bepaalde mate van ontsluiting in het rietmoeras is belangrijk voor wandelaars en vogelliefhebbers.
8. De nieuwe locatie waar de AWZI moet komen is onderdeel van het bijzonder provinciaal landschap. Vraag is hoe haalbaar deze locatie is.

Gesproken wordt over 6 te ondernemen stappen voor overbruggingsperiode:

1. Delfland gaat in gesprek met Staatsbosbeheer t.a.v. onderhoud van dit gebied. Advies van Delfland aan NWN is om de noodzaak van onderhoud ook onder de aandacht te brengen bij Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer is hier momenteel verantwoordelijk voor. Staatsbosbeheer staat overigens ook op het standpunt pas in te willen stemmen met werkzaamheden voor het WH (waaronder kap populierenbos) als zicht is op een goed functionerend WH die een kwalitatieve verbetering is voor de natuur.
2. Technisch manager van de WH is bezig met het opvragen van peilbuisgegevens bij de Baak (aannemer Blankenburgverbinding) om te kijken wat de oorzaak is van droogte. Deze gegevens laten het verloop van de grondwaterstanden zien en kunnen wellicht inzicht geven in wat er gebeurd/veranderd is.
3. Delfland laat ingenieursbureau Kragten onderzoek doen wat de mogelijkheden zijn voor de overbruggingsperiode. Wat er vervolgens wordt gedaan met die oplossingsrichtingen is niet alleen een besluit van Delfland, maar een verantwoordelijkheid van alle partners van Nieuw Waterland (<https://nieuw-waterland.nl/partners>). Vraag NWN: Gaan de oplossingsrichtingen gelden voor alle rietputten waar de WH moet komen? Delfland doet een extra check wat de scope van de opdracht is (ACTIE).
4. Delfland gaat de komende tijd het schetsontwerp van 2021 verder in detail uitwerken.
5. Bij het opruimen van de werkweg gaat Delfland een toezichthouder sturen om te checken of alles netjes opgeruimd is.
6. Delfland houdt NWN op de hoogte wat de mogelijke oplossingsrichtingen voor de overbruggingsperiode zijn en welke besluiten er worden genomen (ook t.a.v. ontwikkelingen van de WH voor de eindsituatie).

Tot slot wordt door de NWN opgemerkt: Neem bestuurders goed mee in hoe innovatief het project is. Wellicht ook zinvol om aan te sluiten bij Nationaal Programma Landelijk Gebied op 1 juli. Momenteel is er geen algemene communicatie rondom de WH. Dit kan worden verbeterd (ACTIE).

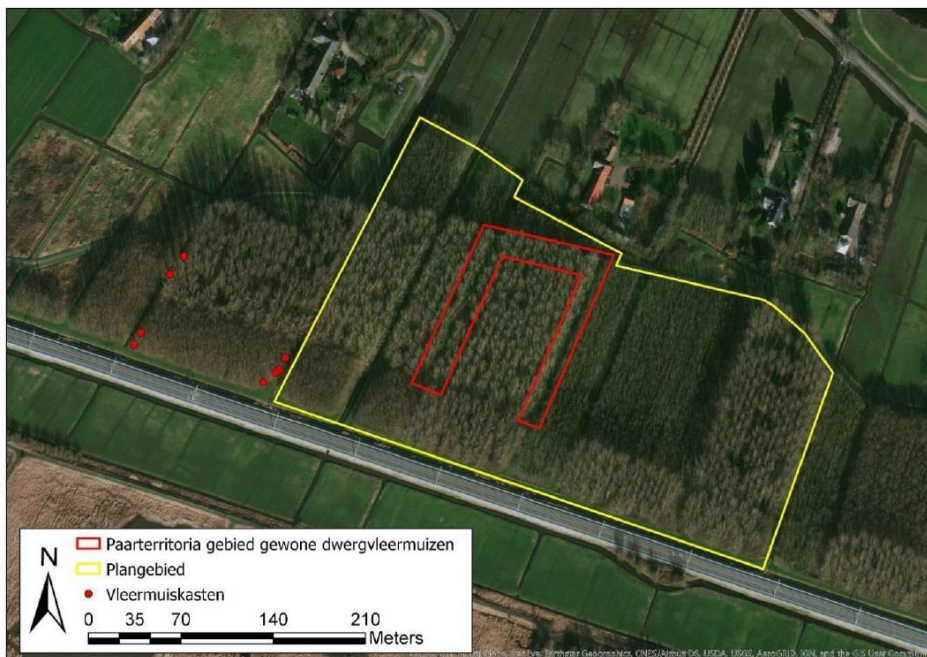
Op 21 juni 2023 vindt een **tweede bijeenkomst Delfland/NWN** (deelnemers Elske Dolle, Henk van Woerden, Marco Snijder en Dick Brand) plaats. Gemeld wordt dat na de zomer gemeente Vlaardingingen over een definitieve locatie nieuwbouw afvalzuiveringsinstallatie De Groote Lucht besluit. Ingenieursbureau Kragten heeft advies uitgebracht over de inrichting van de Rietputten in zowel de definitieve als tijdelijke situatie (<2030). Om de verdroging

tegen te gaan (<2030) in de periode dat er nog geen water van de Grote Lucht het gebied in komt, wordt onderzocht welke maatregelen genomen moeten worden om te voorkomen dat het riet niet verdroogd. Het gaat dan om neerslag vasthouden door watergangen af te dammen, water uit langs liggende waterlopen in te laten, waterpompen aan te leggen en tegengaan van verzuivering door beheer (vermindering struweel). Er komt een ontwerpatelier met Delfland, RWS, SBB en gemeente Vlaardingen o.l.v. Kragten. NWN geeft aan dat het probleem van verdroging blijft in de gedeelten die eerder door Delfland zijn opgehoogd. Verder zijn er stuwen verdwenen. Actiepunt de oplossing van Kragten voor de tijdelijke situatie worden met NWN gedeeld.

Kappen van Bomen n.a.v. de vraag van de NWN: Is riet als natuurcompensatie voor de Blankenburgtunnel te verantwoorden als vervolgens bomen moeten worden gekapt? Het gaat hierbij om de bewoners van de Zuidbuurt. Delfland: het gaat ca. 6 ha bos te kappen populierenbos. Met de Zuidbuurt is afgesproken dat een strook bomen aan de rand van het populierenbos deels blijft bestaan. Het riet dat voor de bomen in de plaats komt geldt inderdaad als natuurcompensatie voor de Blankenburgverbinding en is onderdeel van de Waterharmonica. Het ontwerp van de Waterharmonica wordt door bevoegd gezag gecontroleerd of het robuust en goed beheersbaar is en dat het qua aard en functionaliteit vergelijkbaar is met het natuurgebied dat verloren gaat. Met de Waterharmonica worden verschillende doelen na gestreefd: Creëren van een nieuwe natuurvorm bij het populierenbos namelijk natuurbeheertype N05.03 Veenmoeras. De natuurwaarde wordt versterkt omdat het aansluit op de bestaande veenmoerassen; Bijdragen aan droogtevoorziening door hergebruik van effluent (extra gezuiverd afvalwater terugbrengen naar het poldersysteem); Verbetering waterkwaliteit doordat de Waterharmonica het gezuiverde water uit de zuiveringsfabriek revitaliseert en mogelijk maakt dat blauwalg in de Krabbenplas wordt bestreden. Er is een eerste schets met de opzet van Staatsbosbeheer beschikbaar.

Ransuil, vleermuis en boomarter. NWN gaf aan in het projectgebied ransuilen, vleermuizen en boomarters te hebben waargenomen. Hoe gaat Delfland hier mee om. Delfland: In 2019 is een ecologisch onderzoek uitgevoerd voor het project Waterharmonica. De komende periode wordt dit ecologisch onderzoek geactualiseerd. O.a. als gevolg van het ecologische onderzoek uit 2019 zijn de volgende mitigerende maatregelen al in het gebied getroffen:

1. Ontheffing boomarter is bij het bevoegd gezag aangevraagd. In samenwerking met Staatsbosbeheer zijn er op 26 juni 2023 8 boomarterkasten geplaatst in volksbos en populierenweide.



2 RMPO met locaties van vleermuiskasten

- Er is gericht onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van zomer-, kraam- en paarverblijven van boombewonende vleermuissoorten, zoals rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en ook de gewone dwergvleermuis. Uit dit onderzoek bleek dat de dwergvleermuizen in het plangebied aanwezig zijn (geen zomer- en kraamverblijfplaatsen). Daarom is een ontheffing vleermuis aangevraagd bij bevoegd gezag en zijn de bomen in het plangebied ongeschikt gemaakt (12 mei 2021). In de omgeving van het plangebied zijn in augustus 2019 8 alternatieve kasten geplaatst (zie onderstaande kaartje). Om broeden van roofvogels in het plangebied te voorkomen zijn afgelopen januari kraaiennesten in het plangebied onklaar gemaakt. Dit zal volgend jaar worden herhaald.

Bouwafval op bouwweg en dijken rietputten.

NWN heeft Delfland er op gewezen dat de noord-zuid bouwweg in het plangebied vervuild is met bouwafval. De vorige keer heeft Delfland aangegeven dat de bouwweg zal worden verwijderd en opgeschoond. Delfland gaat na of dit is gebeurd (ACTIE Delfland). Naast de werkweg heeft NWN ook geconstateerd dat in het aangelegde rietveld bouwafval aanwezig is (in onderstaande afbeelding 3 is dit schematisch weergegeven). Delfland gaat bij de aannemer na wat voor soort grond voor de rietvelden is gebruikt. Alle grond die voor de rietputten zijn gebruikt is namelijk gekeurd door het milieutechnisch adviesbureau DIBEC. De relevante rapportages zullen worden gedeeld met NWN (ACTIE Delfland).



3 rood gemerkt: met bouwafval vervuilde dijken

Tot slot. NWN dringt er op aan dat het gebied op korte termijn wordt hersteld. Er komt een vervolgoverleg in september/oktober. Dit ging wegens omstandigheden niet door. Wel berichtte Delfland op 8 november 2023: vandaag is een nieuw artikel op de website van project SCHOON gepubliceerd: <https://www.hhdelfland.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2023/november/besluitnieuwe-afvalwaterzuivering-helpt/>. Hierin staat dat de gemeenteraad van Vlaardingen op 12 oktober heeft besloten dat er een nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie op bedrijventerrein Vergulde Hand West mag worden gebouwd. Dit is goed nieuws voor het project waterharmonica. Delfland heeft nu namelijk de zekerheid dat er extra gezuiverd water in de toekomst door de waterharmonica kan gaan lopen, en deze zekerheid was nodig om verder te kunnen met het project. Momenteel is Delfland bezig om het oorspronkelijke ontwerp van de waterharmonica (dat eerder al op de markt was gezet) te optimaliseren. Daarvoor worden o.a. nieuwe flora en fauna onderzoeken voor uitgevoerd. Delfland gaat er vanuit dat vanaf de zomer van 2024 gestart kan worden met de werkzaamheden (begint met het kappen van het populierenbos).

Tot slot kwam de op 18 december het bericht dat de gemeente Vlaardingen en het Hoogheemraadschap van Delfland een overeenkomst hebben gesloten over de locatie: [Gemeente en hoogheemraadschap maken afspraken over de nieuwe afvalwaterzuivering in Vlaardingen - Delfland \(hhdelfland.nl\)](#)
Dat is goed nieuws in verband met de voortgang van de aanleg van de Waterharmonica.

Wordt vervolgd in 2024.

Met dank aan:
Dick Brand
Marco Snijder

Team bescherming.
Natuurlijk Waterweg-Noord (KNNV).
Steun ons met uw lidmaatschap.

#